

### **שאלות נוספות בבנקאות**

1. במערכת הבנקים נתון כי יחס הרזרבה המינימלי הוא 0.1. כתוצאה מפיתוח הארנקים האלקטרוניים, שינה הציבור את התנהגותו והקטין את כמות המזומן שהוא מחזיק ב-10,000 ₪. נציג הבנק המרכזי טען כי אם הבנק המרכזי ימכור אג"ח לציבור בסכום של 9,000 ₪, כמות הכסף במשק לא תשתנה.

הטענה נכונה / לא נכונה

נימוק:

2. במערכת הבנקאית במשק התרחשו שני אירועים במקביל :

1. הבנק המרכזי מכר אג"ל לציבור בסכום של 100 ₪.

2. הציבור הגדיל את המזומן שבידיו ב-100 ₪.

יחס הרזרבה המינימלי כנגד פקדונות עו"ש הוא 0.2.

כלכלנית טענה כי מנתונים אלה ניתן להסיק שכמות הכסף במשק תקטן ב- 900 ₪.

הטענה נכונה / לא נכונה

נימוק :

## יחידה 6 - שוק הכסף

הביקוש לכסף (הביקוש ליתרות ריאליות)

$M$  – כמות הכסף בש"ח ( $M^D$  - סימון הביקוש לכסף – כאשר הביקוש לכסף מתנהג באופן)

$P$  – מדד המחירים, רמת המחירים בשוק.

הביקוש ליתרות ריאליות יסומן כך  $\left(\frac{M}{P}\right)^D$

את הביקוש לכסף ניתן לסמן גם באות  $L$  (מהמילה Liquidity). כלומר, ניתן להציג זאת גם כך :

$$\left(\frac{M}{P}\right)^D = L(r, Y, L_0)$$

כלומר,  $L$  תלוי במשתנים הבאים :

$r$  – שער הריבית.

$Y$  – התוצר.

$L_0$  - מרכיב אוטונומי שמשקף את טעמי הציבור.

איך משתנים אלו משפיעים על הביקוש לכסף כאשר הם עולים?

משתנה	השפעה
$\uparrow r$	התשואה מאג"ח גדלה ולכן הציבור ירצה להחזיק יותר אג"ח ופחות כסף (שינוי אנדוגני $\leq$ העקומה יורדת משמאל לימין).
$\uparrow Y$	כשהתוצר עולה, הצריכה הפרטית עולה והציבור מעוניין לבצע יותר עסקאות שוטפות (מניע העסקאות) ולכן הוא זקוק ליותר כסף $\leq$ עקומת הביקוש לכסף תזוז ימינה ולמעלה.
$\uparrow L_0$	הציבור מעוניין להחזיק יותר יתרות ריאליות בכל רמה של ריבית ותוצר $\leq$ הביקוש לכסף יגדל והעקומה תזוז ימינה ולמעלה

ולכן :

משתנה	סוג הקשר	הסבר
$r$	שלילי	הביקוש לכסף מתנהג באופן הפוך להתנהגות הריבית
$Y, L_0$	חיובי	הביקוש לכסף מתנהג באופן זהה

#### היצע היתרות הריאליות

$M^S$  - סימון היצע הכסף – כמות הכסף במשק (נזכיר מיחידה 5 :  $M = Ca + D$ )

$P$  – מדד המחירים, רמת המחירים במשק.

הצע היתרות ריאליות יסומן כך  $\frac{M^S}{P}$ .

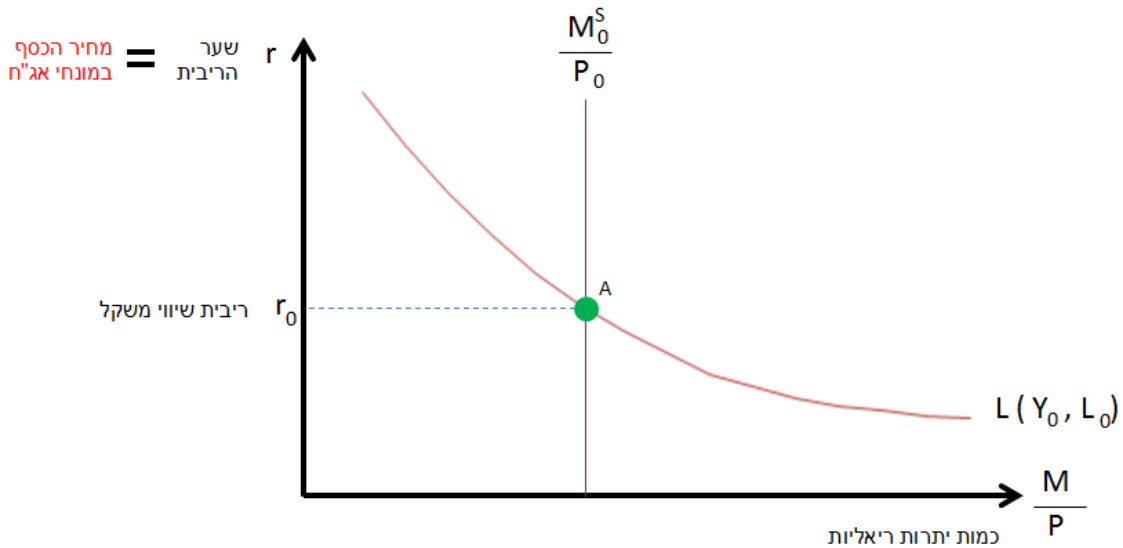
$\frac{M^S}{P}$  - זהו הצע היתרות הריאליות, כלומר, כמות הכסף במשק ביחס למדד המחירים. הריבית אינה

משפיעה על ההצע שנקבע ע"י הבנק המרכזי.

מכאן, **עקומת ההיצע הנה קשיחה לחלוטין.**

## שיווי משקל בשוק הכסף

נתאר את שוק הכסף באמצעות עקומת ההצע והביקוש

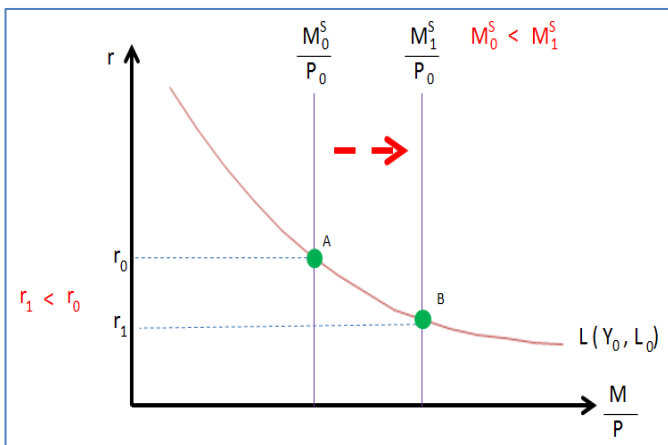


הערה:

במודל של שוק הכסף, שער הריבית הוא משתנה אנדוגני שנקבע בשיווי משקל בתוך השוק. כך שאם הבנק המרכזי מעוניין לשנות את הריבית בשוק, עליו לבצע שינויים בכמות הכסף. במציאות, בנק ישראל שולט ישירות בריבית.

## שינויים בשיווי משקל בשוק הכסף

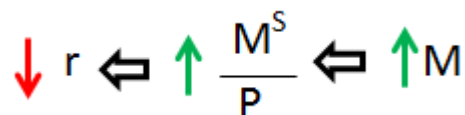
נתאר כעת מה קורה בשוק הכסף כאשר יש שינוי באחד מהמשתנים

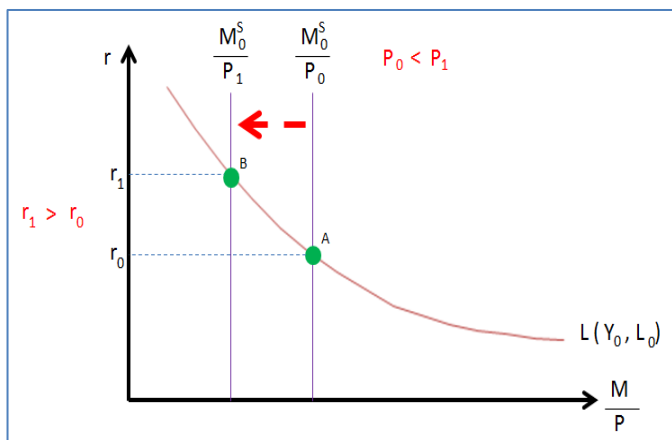


1. הרחבה מוניטרית  $\uparrow M$

נתאר באמצעות תרשים זרימה:

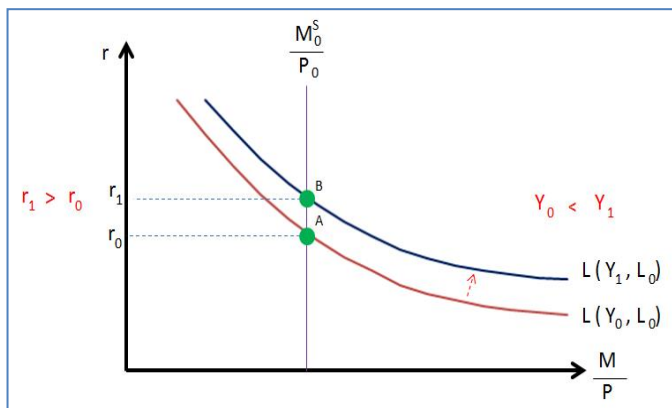
עקומת ההצע תזוז ימינה





2. מדד המחירים עולה  $\uparrow P$   
 עקומת ההצע תזוז שמאלה

$$\uparrow r \Leftarrow \downarrow \frac{M}{P} \Leftarrow \uparrow P$$



3. התוצר עולה  $\uparrow Y$   
 עקומת הביקוש תזוז ימינה ולמעלה

$$\uparrow r \Leftarrow \uparrow L(Y) \Leftarrow \uparrow Y$$

## שאלה

הבנק המרכזי נוקט במדיניות של שמירה על שער הריבית קבוע ע"י שינויים בכמות הכסף הנומינלית. להלן שלושה מקרים:

מקרה I : התוצר הלאומי גדל.

מקרה II : הציבור שינה את התנהגותו והוא מעוניין להחזיק פחות יתרות ריאליות בכל רמה של תוצר ושער ריבית.

מקרה III : חלה עליית מחירים.

כדי ליישם את מדיניותו על הבנק המרכזי :

- א. להגדיל את כמות הכסף במקרה I ולהקטין אותה במקרים II ו-III.
- ב. להגדיל את כמות הכסף במקרים I ו-III ולהקטין אותה במקרה II.
- ג. להגדיל את כמות הכסף במקרים I ו-II ולהקטין אותה במקרה III.
- ד. להגדיל את כמות הכסף במקרה III ולהקטין אותה במקרים I ו-II.
- ה. להגדיל את כמות הכסף במקרה II ולהקטין אותה במקרים I ו-III.





בהמשך לשאלה הקודמת, מהן הפעולות שהבנק המרכזי צריך לבצע כדי להגדיל את כמות הכסף במשק?

טענה: הבנק המרכזי ביצע הרחבה מוניטרית. הריבית תרד ביותר, ככל שהביקוש לכסף רגיש פחות

לשינויים בריבית (עקומת L קשיחה יותר).